

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

dr. BALOGHY ERNŐ.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEKET

és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
 MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Bácsmegyéből gróf Tisza Istvánnak.

Ha mi gróf Tisza István miniszterelnököt a legmelegebb szívvél üdvözljük, annak politikai motivumokon kívül érzelmi indoka is van.

Jól tudja mindenki, hogy a mi lapunk attól a pillanattól kezdve, mikor politikaivá vált, mintegy huszonhárom évvel ezelőtt a maga szerény körében teljes odaadással támogatta a szabadelvűpártot. Kivette a maga részét a nemzeti párttal való küzdelmekben, majd amikor Széll Kálmán alatt a nemzeti pártiak a szabadelvűpártba beléptek, maradtunk tántoríthatlanul erősen ó-szabadelvűek.

Természetes dolog tehát, hogy a mi szívünk azok felé hajolt, akik az ó-szabadelvűeknek a vezér alakjai. Ezek közül legelső sorban gróf Tisza István felé, aki általános tudat szerint Magyarország egyik legzseniálisabb államférfia. Őszintén kívántuk, hogy mielőbb eljőjön az alkalom, hogy ez az államférfiu az ország ügyeinek kormányzásában aktív részt vegyen, sőt hogy a vezéri pálcát is, mely őt joggal megilleti, kezébe vegye. Ezek azok az ér-

zelmi momentumok, amelyeknél fogva szívünk, készséggel és egészen gróf Tisza Istváné.

Ezen szívbéli momentumok mellett azonban ott vannak a tárgyi politikai momentumok is, amelyek szintén kötelességünkkel teszik, hogy gróf Tisza István politikai programjáért sikra szálljunk. Nem akarjuk itt újra hangsúlyozni, amit az egész ország érez és kíván, hogy a jelenlegi áldatlan és zűllésre vezető állapotoknak mielőbb vége legyen.

Ehhez pedig oly államférfiu szükséges, aki teljesen ura a helyzetnek. Gróf Tisza István egy csapással azzá lett. A szabadelvűpártban legutóbb lefolyt események bizonyossá teszik, hogy a szabadelvűpárt ezután immár egységes, tömör, egy célu lesz; ilyen lesz remélhetőleg a volt nemzeti pártiakkal együtt, akik ugyszólván mind meghajtották zászlójukat gróf Tisza István előtt, — ilyen lesz, ha kell a volt nemzeti pártiak nélkül is. Gróf Apponyi Albertnek, ennek a ragyogó ékesszólásu államférfiunak tragikumán pedig minden jó érzésű ember elszomo-

rodik. Ezt a dolgot különben nem feszegetjük.

Nem habozunk kijelenteni, hogy Magyarországnak erős kormányra van szüksége s ha így értelmezzük az „erős kéz“ politikáját, akkor mi azt teljesen aláírjuk. Magyarország népének értelmi foka — hála Istennek már nem olyan, vagy legalább a népet vezetőké nem olyan, hogy ne tudnának szabadon választani a politikai irányok között, ámde egy ország se nélkülözheti, legkevésbé pedig Magyarország azt, hogy kormánya erős és az azt támogató párt egységes legyen; vezessen fent és a vidéken; minden kérdés irányítását a kezében tartsa, mert Magyarországon a „laissez faire, laissez passer“ elvével boldogulni nem lehet.

A vezetőpolitikuskak kezében kell tartani minden ügy szálát, az azt támogató pártnak pedig teljesen homogénnek kell lenni. Így lesz minden intézkedés a nemzet többségét képviselő uralkodó politikának a kifejezése.

Láttuk mire vezetett a homogenitás hiánya. Olyan államférfiu, mint Széll Kálmán, akinek bámulatos tudása, poli-

A BACSKA tárcája.

Temetés van újra . . .

Temetés van újra:
 Sírnak a barangok,
 Megériutik lelkem
 Bűbánatos hangjok.

Hervatag virágszál
 — Halvány őszi rózsza —
 Hajlik szomorún a
 Fehér koporsóra.

Soha virág annyi
 Harmatot nem látott,
 Mint amennyi könyecsepp
 Éri e virágot . . .

Két kis rajom' félve
 Vonom az ölembe:
 Ha elvenné az Ég,
 Jaj, be megbüntetne . . .

Gubitsa Kálmán.

Gorkij-est.

(Az „Éjjeli menedékhely“ bemutatója a városi színházban 1903. október hó 30-án.)

Szombaton este valóságos műélvezetben volt része a színházba járó publikumunknak.

Gorkij Maxim „Éjjeli menedékhely“-ét adta az itteni színtársulat olyan előadásban, a melyet a zombori színház falai keveset láttak még.

A közönség, mely zsufolásig megtöltötte a házat, nagy, mély lelki impressziókkal és őszinte meglepedéssel távozott az előadásról.

Balla ma mutatta be igazán a társulatát és beigazolta, hogy az művészi erővel rendelkezik. S nem is egy-kettővel.

Az előadást valósággal elsőrangunak nevezhetem. De meg is volt a hatása. A közönség annyira át volt hatva és szellemülve, annyira az életet látta maga előtt, hogy majdnem elfelejtett tapsolni. És ez az igazi, mély hatása egy drámai előadásnak, ha a közönség elfelejti, hogy színész játszik előtte, hanem egy darab mozgó életet vél végig nézni.

Jellemző volt a hatás illusztrálására, a következő kis epizód:

Az előadás alatt a vendéglőben tilt egy törzsvendég, aki az előadást nem nézte végig. Ugy a harmadik felvonás után, azt kérdi a szomezédjától: „Ugy-e, mért oly hallgatag ma a fiatalság? a felvonások közt csak egy másodpercre jön ki, bekapja lehetőleg gyor-

san a vacsoráját és rohan vissza a csöngetésre a színházba. Talán valami új primadonna lép ma föl?“

Lám ez volt a képe a közönségnek szombat este. Mindenki elragadtatással beszélt az előadásról.

Gorkijról nem akarok kritikát írni, sem darabjáról. Elvégezte már azt a nagy világ. Közönségünk is ismeri már a „Nachtsyft“, részint látta, részint olvasta. Csupán a szereplőkről akarok beszámolni.

A nagyszerű rendezéssel kell kezdenem. Az egész előadás oly összevágó volt, minden egyes szereplő annyira tudta a szerepét, hogy az illúzióknak teljesnek kellett lennie. Nagy fáradsággal, erős munkával kellett megküzdenie Ballának, hogy ilyet produkálhasson. Mert az előadást ő rendezte.

Czimszerep a darabban tulajdonképpen nincsen, mind meg annyi főszerep s másrészt mondhatnám mind csupa staffazse.

A szereplők közül a legnagyobb elismerés Szénásyt és Virághot illeti. Láttunk tőlük már ügyes alakításokat, de most mutatkoztak csak be igazán azoknak, a mik. Valósággal remekeltek mindketten.

itikai tisztessége és becsületessége, kormányzásának nemes elvei Magyarországon a közéletre és a közerkölcsökre nagyon nagy befolyással voltak és ezáltal számára maradandó érdemeket biztosítottak, — nem tudott boldogulni oly párt élén, mely nem volt teljesen egy ideától áthatva. Ennek a helyzetnek ferdeségei világos jelekkel mutatkoztak úgy a nagy politikában, mint a vidék közéletében.

A legnemesebb szándék, a legszebb sikerek is mintha szétfolytak volna, mert nem volt meg a pártegység és örökösen az X—Y elemek békítésével és paralizálásával kellett foglalkozni. Becsületes, de erős kormány, összetartó többség, ez tehát az első kellék. Nem lehet kétségünk, hogy gróf Tisza István ezt megfogja valósítani.

Odaadó támogatásunknak további indoka az, hogy megvagyunk győződve, hogy gr. Tisza István híven megőrzi a régi szabadelvűpárt két tradícióját, a tiszta szabadelvűséget és az erős magyarságot s ereje és módja is lesz hozzá Magyarországot gazdaságilag fellendíteni.

A harmadik momentum a katonai program. Erről annyi szó esett már, hogy itt azt taglalnunk teljesen felesleges és részünkről is csak a konkluzió levonása marad hátra. Nyíltan kifejezést adtunk annak, hogy a katonai program többé agyon nem hallgatható, hanem megoldandó, még pedig a szabadelvűpárt által. Feltétlenül helyeseltük tehát báró Vojnits Istvánnak a megyénkben legutóbb lefolyt képviselőválasztás alkalmával ily irányban tett nyilatkozatait. És ezért, bár nem tartoztunk azok közé, akik a volt miniszterelnöknek, gróf Khuen Hédervárynak személyétől a tiszteletet és szándékainak becsületes voltát

el akartuk volna vitatni, mert hiszen semmi se adott indokot arra, hogy Khuen-Héderváryban valaki alkotmánytiprót lásson, ő az alkotmány ellen egy szóval se vétett, — mégsem tartottuk őt azon férfúnak, aki az elmúlt nehéz és válságos időkben programja alapján — mely nem volt a katonai kérdés megoldása — a válságból az országot kivezethesse.

Mi a Tisza István katonai programja? tudja mindenki. Politikailag rosszakaratu embernek kell annak lenni, aki nem látja, hogy ez a program a magyar nemzet sok lényeges kívánságát megvalósítja, aki nem látja, hogy minden lehető el lett érve. Rosszakaratu politikus az, aki megmérhetetlen becsületnek nem tartja a királyi kormánynak a király hozzájárulásával megállapított azon álláspontját, hogy a hadügy minden részében, tehát a felségnek nyíltan fentartott részében is, a nemzettől eredő alkotmányos eljárásnak van helye, tehát még a király részére fentartott felségjogok is a magyar törvényhozás és a parlamenti miniszterek felelősségével és hozzájárulásával kezelendők.

A politikai őszinteség tekintetéből még egy nyilatkozatot kell tennünk. Ez a vezényleti nyelv kérdése. Mi, mint sokan ebben az országban, köztük kiváló ó-szabadelvűpárti politikusok és jogászok is, abban a véleményben voltunk, hogy a híres 11. szakasszal a nyelv megállapításának joga nem ruháztatott át őfelségére. Ezen nézetének e sorok írója nyíltan kifejezést is adott.

Nagyon természetes tehát, hogy a magyar vezényleti és szolgálati nyelv megállapításának mi éppen úgy örültünk volna, mint bárki más, ámde, amiként e sorok írója nyíltan hangoztatta fenti

nézetét, úgy nyíltan mondotta azt is, hogy látja és tudja, miszerint ezen véleményt apodiktikus bizonyoságnak elfogadni nem tartozik senki, mert hiszen ugyancsak más szintén kiváló politikusok, jogászok, önzetlen és makulátlan államférfiak bizonyították, hogy a kérdés nem így áll. Tehát az vitás. S miután a szabadelvűpárt óriási többsége ez utóbbi álláspontot vallotta magáénak, nincs benne semmi különös, ha mi nyíltan kijelentjük, hogy a történetek után ezt az álláspontot elfogadjuk, annál is inkább, miután nyíltan és világosan meg van mondva, hogy a nemzettől a királyra átruházott nyelv megállapítási jog nem abszolút módon, hanem alkotmányosan, tehát miniszteri felelősség és a törvényhozási jogainak épségben tartása mellett kezelendő.

Ezek nagyjában azok az érzelmi és politikai momentumok, amelyek bennünket teljes szívvel és odaadással gróf Tisza István kormányzatához és kormányzati rendszeréhez csatolnak, ezek azok az indokok, amelyek folytán mi itt Bácsmezyében gróf Tisza István igaz hivei leszünk.

Dr. Balogh Ernő.

Szülői értekezlet.

Alig néhány éve kezdtek meg a fővárosban a szülői értekezletek tartását oly célból, hogy szülők és tanárok egyetértő munkálkodásával minél termékenyebbé tegyék az oktatást és az erkölcsi nevelést.

Ezt az újdonság intézményt honosította meg főgimnáziumunkban Rittinger Antal igazgató lelkes vezetésével a buzgó tanári kar a múlt hó 25 én d. u. 3 órakor tartott első szülői értekezlettel. Örömmel jegyezzük meg, hogy a szülők és a tanúgy barátai is kedőképen méltányolták a tanári testület buzgóságát oly szép számmal jelentek meg.

Az igazgató ur megnyitó értekezésének

Szenásynak a stüllyedés fertőjébe bukott bárója, oly élethű, oly igaz volt, a milyen csak lehetett. Az a pálinka okozta hebegés, a mely annyira elűtött a multkori Antonin szerepében bemutatott velesztletett hebegéstől, az a folytonos tökmag- és körömrágcslás, a kiltűnően alkalmazott zsebtűkőr és piszkos kemény gallér, az az ideges arcrángatás, mind öntudatos alakítás eredménye.

Mikor a piacra megy, először rendbeszedi magát, mert „még nem szokott le az uraságról, megmaradt a nyoma rajta, mint a himlőnek“. A nyakkendőjét tiszter is megkötö napjában, mert hát valamikor „ágyban itta a reggelijét, tejszines kávé!“ Nagyon jó, mikor a családjáról mesél, és mikor az életét beszéli el. „Világéletemben csak öltözködtem . . . vetkőztem . . . de hogy miért — nem is sejtem. Megházasodtam . . . de hogy miért — nem is sejtem. Valami céljának csak kellett lennie, hogy miért szűltem. Mindig köd borult az agyamra . . . Most már nem tudok gondolkodni se s néha félek a jövőtől . . . Az én számomra minden csak volt . . . Ugy látszik nincs bennem karakter!“

Nastjával való veszekedése közben, amit Gorkij oly mély megfigyelés alapján karakterizált, kiltűnő volt, az a mondhatni gyerekes fenyegetés:

Lady! Kuss . . . kuss — kuss! . . .

Ime pár szó és bennük a komikum mily szomorú szatirává válik.

Azután az a mozdulata, mikor a kabátját begombolja, amelyen csak egy gomb van, de azért végig szalad az ujjával az összes gomblyukakon, mert hát valamikor úgy szokta . . .

Egyáltalán minden mozdulatával különbözött a többitől. Például amikor önkéntelenül és hirtelen elegáns tllópözba vágja magát, amikor elfutja a vér az arcát, ha azt mondják róla, hogy hazudik, ha nem hiszik el őseiről szóló meséjét; de ugyanakkor a szemibe csapják, hogy hamisan kártyázik és egy arcizma se rándul meg, mert hát: hogy mért kellene tisztességesen játszani, azt ő „nem tudja.“

Mondhatnám, legméltóbb partnere Virágh volt, akinek „színésze“ egész önálló alakítás volt. Sokaknak állítása szerint jobban

kreálta, mint Szirmay. Szívfacsaró jelenet volt az, amikor szavalni akar, de „elhagyja az emlékező tehetsége.“ . . . Mikor régi sikereiről beszél és színpadi nevét kiejti, kiegyenesedik és úgy beszél a volt önmagáról, mint egy más, idegen nagy emberről — tisztelettel. „De hát most itt nincs nevem, pedig a kutyát is néven szólítják“ morogja tépelődve . . .

Megrázó az a tragedia, ami e szomorú kijelentésben rejlik!

Nagyon sikertült volt a mimikája, a mikor az öreg Luka arról a szauatóriumról beszél neki. Micsoda mámoros öröm villan fel alkohol gőzétől roucsolt arcán arra a reményre, hogy: ő majd új életet fog kezdeni! Igen, erős lesz! Erre kidülleszt a mellét. Meg fog gyógyulni ott, a hol minden csupa márvány, a hol meg van a rég nem ismert „világosság, . . . tisztaság . . .“ Sugárzik az arca az örömtől. S mikor „erős akarattal“ dolgozik és „munkájával“ szerez 3 kopeket, eldicsekszik büszkén, hogy van pénze és még sem ivott egész nap pálinkát, mert kell a pénz — utiköltségre! Pedig a pálinka, a szesz mindene. Ezzel hasonlítja

gondolatmenetét magunkévá téve azt az elszomorító tényt kell megállapítanunk, hogy szülői ház és iskola között se nálunk, se máshol nincs meg a jóindulatu együttműködés, a minek szükségességét pedig mindenki belátja, — sőt határozott ellenszenvvel áll egymással szemben az oktatásnak és a nevelésnek ez a két tényezője. Ennek egyedüli oka az, hogy nem ismerik egymást. Nem tudja és így azután nem is méltányolhatja egyik a másik feladatát, nem segítheti egyik a másik munkáját. Ezt az áldatlan, visszas állapotot kell a szülői értekezleteknek megszüntetniük. Hiszen számtalan olyan intézkedés van, mely csak iskola és szülők közös megállapodása szerint végrehajtva hozhatja meg a kívánt eredményt. Ne gondoljon senki a tanterv, a törvényszabta utasítások messzemenő feltübirálására, nagyszabásu megújítására. Ezt hivatott emberek szaktudással, körültekintéssel, számos esztendő, sok ország tapasztalatait figyelembe véve állapították meg. A szülői értekezleteken „látszólag“ jelentektelenebb dolgok lesznek kölcsönös megbeszélés tárgyai. Például a tanulók iskolán kívüli tanulásának, szórakozásának ellenőrzése; a szülők teendője a tanulók magaviseletéért, a rendkívüli tárgyak tanulása; az ifjúság nyilvános szereplése; vagy például a lefolyt értekezet tárgya: a színházlátogatás.

De nem feladatunk felsorolni mindazt, a miről szükséges, hogy a szülők helyes felvilágosítást kapva saját véleményüket nyilvánítsák. Ezt várjuk a szülői értekezletektől s az első után ítélve hisszük is, hogy így lesz. Ezen az uton haladva meg fog valósulni, — mert egyesített erővel mindent elérhetünk — szülők és tanárok közös, óhajtott, nemes célja: a jövő nemzedék erkölcsi nevelése és szellemi gyarapodása, fejlődése.

Végül álljon itt a megtartott értekezet rövid képe: Rittinger Antal igazgató előadta a szülői értekezletek célját, kiemelte fontosságukat, majd a gimnázium fegyelmi szabályait kísérté felvilágosító magyarázatokkal — Utánna Megyesi Ferenc tanár beszélt a színházlátogatásnak a tanuló ifjúság érzelmi és értelmi világára való hatásáról, felkérve a szülőket, hogy e kérdéshez szintén szóljanak

hozzá. Elénk eszmecseré után nyilvánvaló lett a szülőknek az a helyes felfogása, hogy az esti színházlátogatás az ifjúságra káros és az lón a megállapodás, hogy a tanári kar az ifjúság számára hat, délutáni előadást fog tartatni. Ezután az igazgató a résztvevők megjelenését megköszönte s a januárban tartandó második értekezletre mindnyájukat meghívta.

Közigazgatási határozatok.

— A közigazgatási bíróság új elvi jelentőségű ítéletei. —

A közigazgatási bíróságnak most közzétett elvi jelentőségű határozatai a közigazgatás különböző ágazataira vonatkoznak s értékes anyagot foglalnak magukban. A lefolyt községi tisztújításokra való tekintettel természetesen a tisztújítások érvényességére, a választási eljárásra vonatkozó határozatok szerepelnek a legnagyobb számmal s a bíróságnak idevonatkozó határozatai több, gyakran előforduló esetnek a törvények megfelelő felfogására vetettek világosságot és sok helyen a törvény értelmezésére nézve az eddigi kételkedés helyébe határozott szabályokat állítottak. Mint rendszeren, több vadászati és községi adóügy is került az elvi jelentőséggel bíró ítéletek közé. A törvényhozás hiányosságát igazolja az a határozat, mely a törvényhatósági tisztviselőktől megkövetelt életkorra vonatkozik.

Ami a községi tisztújításra vonatkozó határozatokot illeti, különös érdekessége van a közigazgatási bíróság amaz ítéletének, melylyel egy községi pénztárnok választását megsemmisítette, mert a képviselőtestület nem az egyes jelentkezők alkalmas voltát vette külön egyenként bírálat alá, hanem a csoportokban foglalt jelentkezőkre együttesen szavazott. A bíróság szerint a községi tisztújításnál nem lehet csoportonként ajánlott egyénekre szavazni, hanem a jelölés és a szavazás egyenként eszközendő (433. sz. határozat). Meglehetősen vitás kérdés volt mindenkor a községi állásokra való jelölési jogának gyakorlása. A törvény szerint minden állásra legalább három egyén jelölendő ki s e szabálytól csak akkor van eltérésnek helye, ha a betöltendő tisztviselői állásra jelölhető három egyén nem jelentkezett. A közigazgatási bíróság ennek következtében megsemmisítette a tisztújítás ered-

ményét, mert a képviselőtestület az elüljárói állásokra olyanokat jelölt, kik a jelölést sem nem kérték, sem el nem fogadták, azoknak a jelölését pedig, akik az üresedésbe jött állásokra jelentkeztek, önkényesen mellőzte.

A törvénynek a községi tisztújításra vonatkozó rendelkezéseiből következik ugyanis, hogy azoknak, kik magukat kijelöltetni kívánják, jelentkezniök kell, továbbá, hogy három alkalmas egyén a jelentkezők sorából jelölendő ki és a többi jelentkező törvényes ok nélkül csak akkor mellőzhető, ha már a jelentkezők közül három alkalmas egyén kijelöltetett; végre, hogy nem jelentkező egyének jelölése akkor sem foglalhat helyet, ha a betöltendő állásra három egyén nem jelentkeznek. Csupán a községi birói állásnál van kivételnek helye, amelynél abban az esetben, ha a birói állásra három alkalmas egyén nem jelentkeznek, oly egyének is kijelölhetők, akik kijelölésre nem jelentkeztek. (434. sorszámú határozat.) Döntött a bíróság abban a sokat vitatott kérdésben is, minő jogai vannak a lelépő községi elüljáróságnak az új elüljáróság megválasztásánál.

Megtörtént ugyanis, hogy egy főszolgabíró a lelépő elüljáróság összes tagjait a kijelölésnél való részvételtől kizárta, mert abból a felfogásból indult ki, hogy a választási eljárás megkezdésénél a volt elüljárók megbízatása megszűnt, a tisztújítás ennek következtében nem vehetnek részt. Mivel a községi törvény szerint az az elüljáró, kinek megbízatása megszűnt, a hivatali állásával járó kötelezettségeket mindaddig teljesíteni tartozik és az abból folyó jogokat is gyakorolni hivatott, míg utóda hivatalát el nem foglalta, a közigazgatási bíróság annak a felfogásának adott kifejezést, hogy a lelépő elüljáróság tagjai szavazati jogukat a tisztújító közgyűlésen úgy a kijelölésnél, mint a választásnál gyakorolni jogosítva vannak; az elüljáróság egyes tagjainak érdekeltsege címén az egész régi elüljáróság a kijelölési jog gyakorlásából ki nem zárható. (435. sorszámú határozat.)

E határozatokkal kapcsolatban megemlítjük, hogy a képviselőtestületi választásokra vonatkozóan kimondotta a bíróság, hogy oly községekben, ahol a képviselőtestületi tagok választása kerületenként történik, a póttagok választása is kerületenként, még pedig az illető

össze a tapsot, pedig valami nagyon nagyot akar vele mondani. S mikor látja, hogy még sincs elég élet és akaratereje, mert „az alkohol megmérgezte az organizmusát“, öngyilkosságra szánja el magát. De utolsó útjára indulakor előbb jót buz a sörös flaskóból s aztán felakasztja magát. És ez a végtelen jószívű ember, a ki sose ártott senkinek, ezzel Szatinéknak „elrontja a nótáját“. Virág ennek a szerepnek a hangját, a mimikáját és a maszkját úgy etalálta, hogy az csakis mély és hosszasan tanulmányozás eredménye lehet.

Talán elsősorban mégis a hölgy szereplőkről kellett volna szólnom. De Szénásy és Virág annyira lefoglalták a közönség általános tetszését és elismerését, hogy magam is udvariatságba kellett hogy essem.

A női szerepeket Tarján, Radnay, Geröfi, Bodroghy és Peterdyné töltötték be egytől-egyig igen szépen, igen jól.

Tarjánnak sikerült úgy jól összeválogatott jellegzetes ruhájával mint modorával, igen élethűen állítania elénk azt a kívánatosan csinos külsejű, de rengeteg gonosz, feketelelkű asszonyszemélyt, aki pénzsóvárságból

férjhez ment egy rút, vén zsugorhoz, bár szíve mélyéből utálja. És a mikor megbánja, megunja, nem válogatja meg az eszközeit, hogy megszabanuljon tőle.

Radnay Nastja szerepében pompásan mutatta be az olyan szegény elzüllött leányt, aki abból a fajtaból való, ahol Kvasnya szerint a leányok ha férjhez mennek, ép oly bolondot tesznek, „mint ha valaki télen a hideg vízbe ugrik a leken“. Aki egyszer megtette, mindig borzong tőle. Az a lány, aki a rongyos, piszkos, közönséges szerelemmel már betelt, a magafajta férfiakat megveti, megutálja, mert azok nem értik meg őt. A ponyvaregények bujkálása közben ábrándozóvá lesz, egész más világba vágyik, más élet után. Raoulok, Gasztonok közé, akik föl tudják fogni, mi a tiszta, igaz szerelem, nem mint ez a szemétre való népség — de sorsa ide köti, ide nyúlgozi az élet mocsarába. Nagyon jók voltak a báróval való durva vitatkozásai, aki mindig lerántja őt ábrándjai világából a ronda valóságba. Radnay kisasszony talentumának és képzettségének sokoldalúságáról tett tanúságot, amikor a „Fifin“ Kitti-jének ének és táncszerepe s a „Küzdelem a létért“ finom-

lelkű Lidieje után ily drámai, erős kitörésekben látta tehetségét. Öltözéke a szakadt selyempipójének rongyos talpától a kopott selyembluzáig, kitűnően volt megválasztva. A tapsokban különben nem igen bőkezű közönségtől nyílt színen is kapott tapsot, amiben ez este csak még Virágnak volt része.

Geröfy Natasája végtelentül bájos jelenség volt. Szinte éreztük azt a kis egészséges, tiszta levegőt, amit magával hozott, valahányszor a színpadra lépett, úgy játszotta a „kompanya“ egyetlen tisztalelkű, ártatlan alakját. Nagyon szimpatikus a hangja. Kár, hogy a harmadik jelenet végén a tulságos külső zajt lévén kénytelen tulkiabálni, hangjának ereje megtagadta a szolgálatot és belerekedt.

Bodroghy meghatóan adta az alázatos, betegre vert asszonyt, aki csak arra kéri környezetét, engedjék csendesen meghalni. Kár, hogy néha tulhalkan beszélt. Nem számolt a vidéki színházak kevésbé jó akusztikájával és a közönség állandó halk morajával.

Ballát láttuk már sokkal jobbnak, sokkal nagyobbak. Igaz hogy szerepe se túl hálás,

kerületben választandó képviselők számához eszközöndő. Ennélfogva az üresedésben levő helyet az a póttag foglalhatja el, aki az illető kerületben nyert legtöbb szavazatot, nem pedig az, akire, valamennyi kerületet tekintetbe véve, a legtöbb szavazat esett (437. sorszámú határozat).

Feltűnő hiányra mutat rá a bíróságnak a törvényhatósági tisztviselőkre vonatkozó határozata. Nem volt több huszonkét évesnél az a fiatal ember, akit közvetlenül jogi tanulmányai elvégzése után árvaszéki ülnökké választottak, de a közigazgatási bíróság a panasz dacára megerősítette a választást, mert nincs törvényes rendelkezés arra nézve, hogy csakis a huszonnegyedik életév betöltése után lehetne törvényhatósági tisztviselői állásra alkalmazást nyerni. (436. sorsz. határozat.) A törvénynek ez a fogyatéksága annál meglepőbb, mert a községi eljárásság minden tagjától megköveteli a törvény, hogy legalább 24 éves legyen. Sőt a törvény fogyatéksága következtében a törvényhatósági bizottság ülésén a megválasztott tisztviselők részéről olyan tag is részt vehet a szavazásban, aki nem teljes koru, holott a törvény szerint nem lehet a bizottság tagja az, aki 24-ik életévét be nem töltötte.

Két határozat vonatkozik a községi adó fizetése alól a községi törvény 138. §-ában biztosított mentességre. Az egyik kiterjesztőleg magyarázza a törvényt, mert szerinte a községi adómentesség nemcsak a néptanítókra szorítkozik, hanem a tanítónőkre és a népoktatás és népnevelés keretébe tartozó óvónőkre is kiterjed. (431. számú határozat.) Nem illeti meg viszont a mentesség a tanítóképzők tanfőfőit, mert azok nem gyermekek tanításával, hanem a középiskola 4 osztályát végzett növendékeknek a néptanítói állásra való kiképzésével foglalkoznak. (432. sorszámú határozat).

Sok problémát vet fel a vadászati jog gyakorlása, különösen annak a kérdése, hogy a vadászatra jogosító 200 kataszteri hold elérésére más birtokosokkal minő módon van megengedve a törvény értelmében az egyesülés. A törvény csak azoknak adja meg az egyesülés jogát, kiknek birtoka legalább 50 kataszteri hold területet tesz ki, de kiterjedésénél fogva önmagában is lehet önálló vadászterület.

A bíróság nézete szerint az egy tagban legalább 50 holddal bíró földtulajdonos abban az esetben is egyesülhet a törvényes feltételek mellett valamely szomszédos birtokkal a vadászati önálló gyakorlására, ha az a szomszéd birtok már önmagában véve is önálló vadászterület (428. sz. határozat). Kimondotta továbbá a bíróság, hogy a volt urbéreses egyetemének, mint jogi személynek osztatlan tulajdonát képező erdő- és legelőterület a törvény által megkívánt kellek felforgása esetében önálló vadászterületet alkothat s az urbéreses összességének szabad rendelkezése alá tartozhat (129. sorszámú határozat).

Jelentős és sokakat érdekel a következő eset: A kerületi betegsegítő-pénztár vonatkozott egyik kilépett biztosítottja után a kórházi ápolási költséget megfizetni, mert a pénztári alapszabályok szerint azok a kórházi költségek, melyek oly egyének ápolásából származnak, kik nem a pénztár orvosának vagy igazgatójának rendeletéből vétették fel magukat a kórházba, a pénztárt semmi esetben sem terhelhetik. A közigazgatási bíróság azonban elmarasztalta a költség megfizetésében, mert a betegsegítő-pénztárak igényjogosult tagjaikért 30 napig terjedőleg akkor is kötelesek a kórházi gyógyköltséget megfizetni, ha nem véletlen baleset, vagy hirtelen beállott súlyos megbetegedés tette szükségessé az illető tagnak utalvány nélkül való felvételét és ezen a kötelezettségen nem változtat az sem, ha a kórházi ápoláshoz utólag sem adták beleegyezésüket. Az alapszabályok esetleges ellenkező rendelkezésének joghatálya nincs. (427. sorszámú határozat.)

Végül az állategészségügyi törvény értelmezése céljából kimondotta a bíróság, hogy ha a sertéseknek állatorvosi megfigyelése a sertésvész terjedésének megakadályozása végett, tehát közérdekből és nem a magánfél érdekében történik, az állatorvosi megfigyelés költségeinek viselésére a magánfél nem kötelezhető. (430. sorsz. határozat.)

H i r e k.

Személyi hir. Aschinger Ferenc szegedi kir. helyettes főügyész tegnap városunkba érkezett.

Katonai kinevezések. A m. kir. honvédség „Rendeleti Közlönye“ november hó 1-ével a következő kinevezéseket tartalmazza. Kinevezettek: Vezérőrnagygyá Beósz Gyula ezredes, őrnagyokká Farádi Vörös Tilor százados a beszercei honvédszászlóalj és Schneider Frigyes százados az újvidéki honvédszászlóalj parancsnokai. A szabadkai 6. honvéd gyalogezredben főhadnagygyá: Farádi Vörös László hadnagy, hadnagyokká Trischler Antal és Nagy Jenő hadapród-tiszt-helyettesek.

Egyházi hir. Az érseki hatóság Raich Balázs káplánt Dusnokról Szántóvára, dr. Kostalik Antal új miséért Kunbajára káplánnak kinevezte.

40-ik szolgálati év. Folyó hó 1-én kezdette meg Bács-Bodrog vármegyénél 40 ik szolgálati évét lapunk kiadója Bittermann Nándor. E 40 év alatt szolgált Piukovits Ágoston főispáni helytartó, továbbá Michailovits Miklós, Martoufy Károly, Gromon Dezső, Sándor Béla, báró Vojnits István és borsódi és katymari Latinovits Pál főispán urak kormányzása alatt.

Halottak napja. Hétfőn volt halottak napja. Egy napra elcsendesülnek az ádáz küzdelmek, egy napra beborít mindent fátyolával a borongó emlékezet, a holtakra való szomorú visszaemlékezés. Egy napra itt hagyjuk a jelent minden sivárságával, ott hagyjuk a jövőt minden bizonytalanságával, rózsás reményével, mert megdönti minden hitünket, megdönti reményünket a megváltozhatatlan mulandóság dermesztő tudata. Büszke sirkeresztek, bedőlt keresztfák intenek bennünket a „memento mori“ ra és mi félelemmel borulunk le a halál nagysága előtt, semmiségünk lesújtó tudatában. Memento mori! Te vagy örök pontja az ember tragédiájának. Annak a fenséges tragédiának, melynek neve Élet! és melynek örökké küzdő hőse az ember, annak a tragédiának, melynek hőse csak küzd, de mindig elbukik, ki nem juthat győzelemre soha, mert pályája kezdetén, élete delén, dicsősége teljében vagy gyászos bukásában egyaránt ott függ feje felett Damokles kardjaként: Memento mori... Nem a Damokles kardja, nem a kicsinyes félelemnek mottója az, hogy: emlékezünk meg a halálról, hanem az enyhülés, a vigasztalás. Főlemel, vigasztal bennünket az a tudat, hogy a hatalomnak, gazdagságnak, dicsőségnek, fénynek csak úgy vége lesz egykoron, mint a nyomornak, kinnak, szenvedésnek. Hiába igazságtalan az élet, hiába oszt kegyeket ennek, terhetek annak, hiába cáfolja meg lépten nyomon, hogy porból lettünk, porrá leszünk megintlen, egyenlők leszünk a halálban. Legyen áldott a Teremtő neve, aki úgy alkotta az emberi szívet, hogy

de mintha kissé szórakozott lett volna. Azt hiszem, a mikor játszott, akkor is rendezett s ez tán elvonta a figyelmét.

Nagyon jó volt Tihanyi Vilmos kalapcsinálója. Annyira eltalálta ezt a kellemetlen gunyos hangot, a melyet pesszimista, munkaut, de azért önző és életéhez ragaszkodó alakja megkívánt, hogy a szerepének antipatikus volta majdnem megnehezíti munkáját, amikor alakításának sikerét szimpatikusan akarom megítélni. Ez az igazi siker, ha a különben szimpatikus színész egy antipatikus szerepben egyenesen gyűlöletessé tudja magát tenni arra az estére a közönség szemében.

Violának rendőrije sikerült határozottan a legkevésbé, bár szögletes modora és állandóan szavaló erőltetett hanglejtése, ebben a szerepében inkább el kellett volna hogy mosódjon.

Csodálatos módon nem volt elég sikerült a Tihanyi Miklós Szatinja. Pedig Tihanyit eddig minden szerepében nagyon szívesen láttuk. De nem is volt ez neki való szerep. Szerintem egész tévesen fogta föl azt. Szatinának, aki a pince-menhely legintelligen-

sebb, legtanultabb embere, nyugodtabban, komolyabban kellett volna beszélnie; több szellemi fölényt éreztetnie a többiek fölött és nem dühösen szavalnia, mint egy véres-száju szocialistavezérnek.

Nagyon jó volt Czákónak a maszkja, mig Héricsé kevésbé; annyira tulzott orrformát még karikatúra rajzokban is alig látni, nemhogy az életben. Játszani azonban mindketten igen jól játszottak.

Utóljára hagytam Peterdyt, akinek Lukája szép, átgondolt játék volt. Azt a sok tanulmányt, amit ott elmond a többieknek, úgy tudta elmondani, hogy azok nem váltak unalmassá, hogy érdeklél és szívesen hallgattuk; és tudta úgy elmondani, hogy nem „szavalt“ egyszer sem, ami pedig ily szerepeknél igen nehezen kerülhető el.

Általában az egész összjáték — nem mondhatok többet — nagyon jó volt. Elég ha annyit konstátalok, hogy minden egyes szereplő állandóan „játszott.“ Ugy, hogy amíg az egyiket figyeltük mit beszél, elmulasztottunk másik hármát megfigyelni, hogyan „játszik“ némán. A legkisebb szereplő is

mélyen áttanulmányozta a szerepét, jobban mondva az alakját, és azt minden mozdulatával hűen adta elő. Valamennyien végig élték ezt a darab életet ott a színpadon, és mi velük éreztünk mind. Ebben természetesen sok része volt a gondos rendezésnek.

A diszletek, melyeket a direktor egyenesen ehhez a darabhoz rendelt, csak hozzájárultak az est sikeréhez, bár azt hiszem a harmadik jelenet előírt színváltozásának betartása nem ártott volna. Kissé egyhangu volt a folyton egyforma szín.

Ennél szigorubb kritikát a legrosszabb akarat mellett sem irhattam volna s ha néhol kicsiségekben akadtam meg, az csupán annak az örvedetes jele, hogy nem volt, nem lehetett már máson megakadnom. És utóvégre láttak már megelégedett kritikust?

A nyujtottakért a direktornak igaz köszönet s kértünk minél gyakrabban ily valóban élvezetes színházi estét.

Dr. F. Á.

az képtelen hinni az örök elmúlásban. Nem hisz a szív örök epyészetben, érzi, sejtí, hogy muló csupán az anyag. Az emberi nem bár látja a halál pusztító hatalmát, a lélek fel-ujjong diadalmasan, mert érzi, hogy feltámad, érzi, hogy feltámad az ige, az eszme. — S halottak napján, mikor mindent beborít fátyolával a borongó emlékezet, a holtakra való szomorú visszaemlékezés, mikor a lelkünk ott hagyja a jelent minden sivárságával, ott hagyja a jövőt minden bizonytalanságával, rózsás reményeivel, nem dönti meg hitünket, nem rombolja le reményünket a megváltozhatatlan mulandóság tudata. Kedveseinkért hulló könyeinken át beragyog lelkünkbe a vigasztaló szívárvány, hogy van élet még a siron túl is, új virág fakad a romokon, az eszme ujjászületésének, a lélek föltámadásának örökzöld virága.

Gyalogezredünk ünnepe. Benünket közlelő érdeklő fényes tünepély folyt le Baden Lörrach nevű városban. E napon leplezték le a lörrachi 3 bádéní 111. számú gyalogezred emlékkövét azon dicső győzelem emlékére, melyet Lajos Vilmos bádéní őgróf a titlingeni magaslatokon a franciák felett aratott. A kivívott győzelemben az oroszlarész a mi háziezredünké volt, a 23 gyalogezredé, melynek a király ekkor adományozta a baden-badéní őgróf nevet. — Az ünnepeylen háziezredünket kövesházi Kövess Hermann tábornok, háziezredünk volt ezredese, Nickl Vilmos ezredes, Kocsbelsz József százados Budapestről és Ritter Károly főhadnagy Zomborból képviselték. Lajos Viktor nagyherceg ezredünk képviselőit magánkihallgatáson fogadta és nekik a zábringeni oroszlan-rend lovagkeresztjét adományozta.

Főuri esküvő. Lapunk mult számában közölt ezen hírtük kiegészítéssel a következő tudósítást vettük: Fényes esküvőnek volt színhelye mult hó 27 én Grác városában. Akkor vezette ugyanis oltárhoz menyasszonyát, Latinovics Márta kisasszonyt gróf Wilczek Frigyes országgyűlési képviselő. Az esküvő előtti napon fényes társaság gyűlt egybe a menyasszony szüleinek lakásán és másnap a gráci székesegyházban tartatott meg a fényes esküvő. Az esketési szertartást Csernoch János pápai prelátnak és országgyűlési képviselő végezte a gráci hercegérsektől nyert engedély alapján a magyar szertartáskönyv szerint magyarul és ugyancsak magyar, meghatározott szentbeszédet intézett az ifjú párhoz. A magyar urak mind fényes magyar díszruhában jelentek meg a fényes esküvőn s általános bámulat tárgyát képezték. A gráci székesegyház egészen megtelt előkelő közönséggel, melynek szokatlan volt ugy az esketés magyar szertartása, mint a nagyszerű fényes pompa, melyet ez alkalommal kifejtettek. Jelen voltak: gróf Batthyány István és neje, báró Ambrózy Gyula és neje, gróf Zedtwitz Utz és neje, özvegy Latinovics Ödönne szül. Attems grófnő, báró Mylins Henrik és neje, Latinovics Géza országgyűlési képviselő, gróf Széchényi Kálmán, gróf Somssich Adolf, báró Walterskirchen Jenő, Attems Karola grófnő, gróf Wilczek Vilmos és neje, Latinovics Frigyesné, gróf Attems Ferenc, Bonn tábornok és neje, Wurmbbrandt Nina grófnő, gróf Attems Móríc és neje, gróf Somssich Béla és neje, özvegy Wilczek Edéné grófnő, Förster Ottó országgyűlési képviselő, gróf Attems Rudolf, báró Prónay Dezső, gróf Somssich Géza, báró Manfroni Móríc. Latinovits Endre vezette a menyasszonyt. Az esketés után fényes villásreggeli volt az elegáns szálló dísztermében. Prónay Dezső főrendibázi tag köszöntötte fel a fiatal házaspárt, báró Radvánszky Antal a koszorus leányokat, Förster Ottó országgyűlési képviselő az eskető prelátnak stb. A fiatal házaspár a nagyszámú vendégek üdvözlésaitől kísérvé nászutra utazott. Állandó lakhelyük a gróf birtokán, Erdőkuton lesz.

A Szabad Liceum ez idejéi programja. Örömmel regisztráljuk, hogy a

dr. Gozdsu Elek elnökle alatt álló Szabad Liceum előadásainak sorozatát nemsokára megnyitja. Kezdetét veszi a ciklus e hó 15-én, amikor Thomann István a világhírű zongoraművész jön le Zomborba és tart hangversenyt aznap délután a városbáza nagytermében. Abban a helyzetben vagyunk, hogy Thomann István programját most közölhetjük:

1. Beethoven: Allegretto a d moll szonátából, 31-ik m. 2. Chopin: a) cis moll Fantaisie Impromptu. b) Etudes. 3. Schumann: a) Romance C dur. b) Papillons. 4. Liszt: a) Lengyel dalok. b) Polonaise.

A hangversenyre dr. Gozdsu Elek szíves közbenjárása folytán a Chmel budapesti zongoragyáros cég egy pompás Bösendorfer-féle zongorát bocsájított a legnagyobb készséggel rendelkezésre. E hó 22-én körünkben fogjuk üdvözölni Gőze Saroltát, a híres Rösckin apostolt, aki mesteréről fog bizonyára kiváló érdekességgel előadást tartani. Ezután még több Rösckin előadás következik, tartani fogja: dr. Gozdsu Elek, dr. Duchon János, dr. Baloghy Ernő. A zenei előadásokról a szabad liceum zenei szakosztálya fog dr. Gozdsu Elek, dr. Kneifel István, dr. Linczinger Gyula és dr. Lallósevit János vezetése alatt gondoskodni, nem lesz hiány érdekes klasszikus zenei előadásokban. Nem klasszikus irányú zenei előadásra is van kilátás, amennyiben dr. Baloghy Ernő, ha anyagával elkészülhet, a tánczenéről fog előadást tartani és a tánczene fejlődését és legkiválóbb termékeit zongorán esetleg zenekari kíséret mellett be fogja mutatni. Bővebbet közönségünk a falragaszok útján fog megtudni.

Zászlóbontás. A zombori függetlenségi párt nagy plakátokon hirdeti, hogy megalakult. Ideájuk: Magyarország függetlensége. A párt programjának főbb pontjai a következők: az önálló magyar hadsereg s evvel együtt a létszám leszállítása és a 2 éves szolgálát; az önálló vámterület; az önálló nemzeti bank; az önálló külügyi képviselő; az önálló kereskedelmi, ipari és gazdasági politika; az általános titkos választás, a választókörletek jobb beosztásával; követelünk adóreformot a progresszív megadóztatással és a 100 koronán aluli jövedelmi adómentességével; munkástörvényeket, amelyek a munkást a jövedelemben részesítik, jövőjét és családját biztosítják; az ingyenes, kötelező magyar népoktatást; a létminimum biztosítást; az ingyenes igazságszolgáltatást, ingyenes ügyvédelmet szegények részére; a megyei és városi önkormányzat fenntartását, jogainak kiterjesztésével; a nemzetiségi autonómia fenntartását és megvédését. A felhívást száz párttag írta alá, kiknek legnagyobb része a zombori iparos osztályhoz tartozik. A felhívást dr. Pataj Sándor írta. A pártól megalakulása alkalmával elmondottuk nézetünket.

Műsor. Kedden „A sötét kamara“ énekes angol bohóság, újdonság, itt először. A rendkívül mulattató bohózat, mely Budapestén hónapokig volt műsoron és amelyre társulatunk nagy kedvvel készül, a legjobb szereposztásban kerül bemutatásra. Lévy Margit, Lányi Edit, Radnay Zsuzska, Peterdy Etus, P. Tóváry Anna, Kantay Teréz, Virágh F., Szénássy György, Tihanyi Miklós, Vitéz Róberttel a hatásos szerepekben. Rendkívül hálás és mulattató alak a bohózatban Kantay Teréz házmesternője, — kupléival és táncutáztatásával központja lesz az előadásnak. — Szerdán a népszerű „Lotty ezredeseit“ fényes kiállításban és jó összejátékban látjuk viszont Lányi Edit, Radnay Zsuzska, Virágh F., Tihanyi Miklós, Czákó Vilmos, Szénássy György és Vitéz Róberttel a főszerepekben. — Csütörtökön „Három testőr“ Herczeg Ferenc kiváló és ötletes bohózata lesz a műsoron — Tarján Irma, Radnay Zsuzska, Balla K., Peterdy S., Tihanyi Miklós, Virágh F. és Szénássy Györggyel a főszerepekben.

Eljegyzés. Fenyő Imre budapesti szeszárú nagykereskedő eljegyezte özv. Lówy Samuné leányát, Lówy Dóra kisasszonyt Zomborból.

Hivatalvizsgálat. Mult hó folyamán Mezey Imre újvidéki járási főszolgabíró Ofuttak, Ujfuttak, Begecs, Glozsán, Petrovác, Kulpin, Deszpotzentiván, Osoóvó, Ujsoóvó, Okér, Kiszács, Piros, Járek és Temerin községek hivatalait szigorú vizsgálat alá vonta, mindannyit rendben találta és a községek értelmi vezetőit további ügybuzgóságra serkentette.

Gyászhir. Mély részvétellel vettük a szomorú gyászhirot, hogy özv. Rockenstein Náudorné sz. Breitenberger Mária, Rockenstein Nándor Gákova község nagyérdemű köztisztelőben álló plébánosának szeretett édesanyja élete 73. évében Baján elhunyt. A megboldogult a szerető, gondos édesanyák igazi mintaképe volt és elhunyt széles körben keltett általános részvétet. Családjá elhunytáról a következő gyászjelentést adta ki: Rockenstein Nándor és Rockenstein Izabella férj. Szűcs Ferencné fájdalomtól megtört szívevel tudatják, hogy forrón szeretett anyjuk özv. Rockenstein Náudorné született Breitenberger Mária f. hó 29-én éjjeli 1/2, 12 órakor életének 73. évében hosszú szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után elhunyt. Elhunytát gyermekein kívül siratják veje: Szűcs Ferenc és unokái: Szűcs Ervin és Ferenc, ugyszintén számos rokonok, jóbarátok és ismerősök. A boldogultnak hullt teteme f. hó 31-én d. u. fél 4 órakor fog a halottas házból (I. ker., Türr István volt Kisvásártér-utca 3. sz.) a róm. kath. vallás szertartásai szerint beszenteltetni s onnan a szent Rokusról nevezett sirkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra elhelyeztetni. Lelke üdvéért az engesztelő szentmiséldozat november hó 2-án d. e. 9 órakor fog a szent Rokus kápolnában az egek Urának bemutatni. Baján, 1903. október hó 30-án. Aldás és béke hamvaira!

A hódási Tisztviselő Otthon október hó 31-én megtartotta alakulásának évfordulóján szokásos estélyét és mivel eddig még minden előadásán és mulatágán valami újat és eredetit produkált, ez alkalommal is sikerült az „Otthon“ nak szép kis közönsége szórakoztatására egy kellemes estét összeróni. Lelkes dalosait Leszmeiszter Antal buzgó karmestertük ügyes, rátermett vezetésével asztalfoglalás előtt korrekt pianókkal, fegyelmzett hangvétellel, ritmikus fortákkal nagy tetszés mellett énekeltek el „Szuomi dalát.“ Akí Mair F. nek ezt a finn vonatkozású, de a magyar tárgyú karénekekhez hasonlító, bonyodalmas ittenyű remekét ismeri, a méltányolni tudja az „Otthon“ két éves dalárdájának már csak azon igyekezetét is, hogy e dallal megbirkózott és a nehézségeket különösen a bassisták játszva győzték. Dörgő taps volt az elismerés. Az ünnepi beszédet ez évben Rumbach Lajos, az „Otthon“ igazgatója mondotta, kereken kidomborítva a sok helyen lenezett tisztviselő helyzetét a társadalomban. És étkezés alatt, felkészöntök után — és ez az, ami az „Otthon“ estélyét otthnossá tette — adta elő a dalárda a műsor többi számát. Vacsora és a további szórakozás közt válaszfal nem volt, mert a társaság egyik része már táncolt, másika alszótt, ismét odabb szép asszonyok összedugott fejecskei valami rosszban törődnek: szintén alsós partit toboroznak és más és ismét más. — Tánc, énekkar, játék, kuplé, quartette, nóta és jókedv hajnalig.

A vigyázatlan anya. Egy kelebiai asszony szombaton majduem halálát okozta saját kis leányának. Subajda Ilona kelebiai lakosnő ugyanis szombaton d. e. a főzésznel lévén elfoglalva, maga mellé helyezte egy éves kis Mária nevű leánykáját. A kis gyermek anyja labainál játszadozott, aki mikor leemelte a tűzhelyről a forró vízzel telt fazekat hirtelen mozdulata következtében kilocsantotta a forró vizet, amely éppen a kis leány arcára folyt, úgy hogy azon súlyos égési sebek keletkeztek. A veszélyes állapotban levő kis gyermeket a közkörházban ápolják.

Ötven éves tanári jubileum.

Vukicsevits Gy. Miklós, a zombori gör. kel. szerb tanítóképezdek és az összes felekezeti tanintézetek jeles igazgatója október hó 30 án és 31 én ülte nyilvános tanári működésének 50 éves évfordulóját. Az ünnepelt testületileg üdvözölte a tanári kar, a tanítói testület és a növendékek. Vukicsevits Gy. Miklós csak még ez végéig marad állásában és akkor nyugalomba vonul. Állására már ki is van írva a pályázat és a jövő év elejével új igazgatókat kapnak a tanítóképezdek — A szerb tanügy az ünnepelt nyugalomba vonulásával érzékeny veszteséget fog szenvedni.

Elismerő levél.

A Bács-Bodrog vármegyei kör elnöke Latinovits Pál főispán Mezey Imre ujvidéki járási főszolgabírónak, mint a kör mű-ödési irányainak biztosítása érdekében tett fáradozásáért köszönetét nyilvánította.

Szobrot Kiss Ernőnek.

Kiss Ernőnek, az aradi Golgothán elveszett hős tábornoknak Nagybecskerek hazafias közönsége szobrot akar emelni. A szobor költségeit országos gyűjtés által kívánja fölláttatni és e végből az országba mindentüny gyűjtőívet küld a szobor-bizottság, melynek elnökölője egy lelkes honleány dr. Dellimanits Lajosné főispán fölkéri különösen a honleányokat, hogy segítségükre legyen a kegyeletes, hazafias szent cél megvalósítására. A lelkes hangú felhívást itt leközzöljük és azon kéressel fordulva vármegyénk, városunk közönsége és honleányaihoz, hogy filléreikkel járuljanak Kiss Ernő szobrának felépítéséhez. A felhívás így szól:

A magyar szabadságharc „tizenhárom“ hőse élni fog „mindörökké, míg az eszme ki nem hal a földön“ . . . s hogy éljen, hogy az eszme fennmaradjon, helyes, hogy együtt és egyenként örökítsenek meg emlékeik.

Mindnek van már emléke, csak a miénknek nincs! Annak, kit elsőben itélnek el, kit kétszer ölnek meg. . .

Mi is megépítjük szobrát itt, ahol élt, a honnan kiindult ama hősi utra, mely a magyar golgotához vezetett, itt, ahol dicső fegyvertények vannak nevéhez fűzve!

Itt építjük meg Nagybecskerek város közterén, hirdetőjéül a magyar hegemoniának, a hősi vitézségnek, a lángoló bonzseretnek s a népek szabadságaérti lelkesedésnek. . . Itt építjük meg, hogy mindenki, aki látja, okuljon, tanuljon, lelkesedjen s ha kell, rettegjen tőle! . . .

Ennek a szobornak megépítéséhez magunk szegények vagyunk! A magyar haza lelkes polgáraihoz fordulunk azért, hogy bármily csekély adományukkal járuljanak hozzá.

Ó nemcsak a miénk, az egész hazáé volt! Az a lángoló bonzseretem az egész hazának, a haza minden fiának szólt. . .

Hozzátok fordulunk különösen magyar hölgyek, hozzátok, kiknek szent kötelességek a hazaszeretet ápolása . . . hozzátok, kiknek van érző szívetek is, lelkesedni tudó véretek is, birjátok a szó hatalmát s van erélyetek akarni. . .

Segítsetek nekünk!

Szépányaink a perlaszi híres hőst bahrkoszorúval övezték . . . mi utódok emeljük neki szobrot!

Egy hős szobra, melynek filléreit honleányok gyűjtik. . . Magyar nők segítsetek!

Hazafias tisztelettel kérünk mindenkit, minden hatóságot, hogy nemes törekvésünk elérésében bennünket adományával támogasson, ezen gyűjtőívet ismerősei körében terjessze.

Kérjük hazánk ifjúságát, buzdoljon fel a nagy hős emléken a magasztos eszméért s jöjjön segélytünkre.

A begyűlt pénzt kérjük postautalványon Steinitzer Géza bankigazgató, bizottsági penztárnok nevére, míg a gyűjtőívet a „Kiss Ernő szobor bizottság“ címere Nagybecskerekre még azon esetben is visszaküldeni, ha a gyűjtés eredménytelen maradt.

A gyűjtőívek beküldésének határideje 1904. évi január 15.

Három magyar szent. Az Esztergom című lap jelenti, hogy ez év június 16-án három magyar vértanu életszentségében

döntött a szigorú egyházi vizsgálat Rómában. Körösy Márk esztergomi kanonok, széplaki apát két társával: Pongrácz István és Grodeczky Menyhért jézustársasági atyákkal az 1619. évben Kassán a katolikus valláshoz való hűségükért kegyetlen kínzás közt megölték. A kassai vértanuk hősi önfeláldozását a katolikus hívők kegyelete mély tisztelettel övezte három századon keresztül és egyházfőink többször tettek már lépéseket, hogy a vértanuk nyilvános tiszteletét Szent Péter székéről megerősítsék. Pázmány Péter 1628-ban VIII. Orbán pápához fordult, hogy a Szent-séges Atya engedje meg a magyar vértanuk hivatalos és nyilvános tiszteletét. Pázmány kérelméhez csatlakoztak ugyanekkor az ország királyi tanácsosai is. Rómában a három vértanu életszentségére nézve megindították a vizsgálatot. A vizsgáló eljárás befejezését megsűrgette Szevitovszky János primás s miután a vértanaság hitelességének bizonyítékait a szentszék megállapította, 1896-ban Vaszary Kolos biboros, hercegprimás a döntő ítéletet kérelmezte. Ennek következtében 1903. június 16-án megtartottak Rómában az utolsó itelkező tárgyalást, melyen a három vértanu életszentsége véglegesen bebizonyult. Ezt az ítéletet X. Pius pápa most megerősítette.

Tanítók nyugdíja.

A vármegyei közigazgatási bizottság a tanítókra fontos véghatározatban kimondotta, hogy a tanítói nyugdíj és gyámalap javára minden tanköteles után 30 fillér járulék szedendő. A vagyontalan szülőktől a díjakat nem szedik be, hanem azokat iskolamulasztási pénzekből pótolják az iskolafentartók és az egybegyűlt összeget folyó év végéig a kir. adóhivatalba szállítják be.

Ötletes dohányjövédéki újítás.

E hó folyamán elemes újítás lép életbe a magyar dohányjövédéknél. A „Szultán“ cigarettákat, valamint egy új fajta, még eddig ismeretlen nevű cigarettát ugyanis ezentúl szép nyomású, csinos papirdobozokba és leragasztva fogják árusítani a tőzsdékben, mi által a cigaretták szintén sterilizált állapotban kerülnek a nagyközönség elé. A cigaretták dacára csomagolásuknak nem fognak többé kerülni, mert eddig: a „Szultán“ 5 darabjának 10 krajcár lesz ezentúl is az ára, míg az újfajta szivarkák 10 darabonként lesznek csomagolva s áruk 10 krajcár lesz. Az újításnak számos előnye mellett csupán azt említjük meg, hogy az így csomagolt cigaretták sem nem törnek, dohányja ki nem hull s főleg a fertőzést akadályozza meg, a melyet az orvosszakértők már rég kifogásoltak, konstatalván azt, hogy ugy a trafikosok, mint a vevők válogatáskor különösen börtettségekkel fertőzik meg a cigarettákat. Nagy előnye továbbá az újításnak, a melyet legelőször Madarassy Gábor min. tanácsos, a dohánygyárak igazgatója és Vangel Károly p. t. tanácsos honosított meg a világ minden dohányjövédékeinek megelőzésével, hogy végre a magyar dohánytermelés exportképessé lett, mert külföldön cigarettákat csakis kisebb csomagokban lehet eladni. Ugy értesültünk, hogy máris kapott a dohányjövédék nagyobb mennyiségű rendelést külföldi cégektől. A cigaretták csomagolást egyelőre Fiumében és Obudán újfajta, praktikus szerkezettű angol csomagoló gépeken végeztik, a melyet aztán a többi dohánygyárakra és az összes cigarettanemekre is kiterjesztenek. A magyar dohányjövédék ez újítása alkalmából méltán érdemi meg annak igazgatója, Madarassy Gábor, az elismerést.

Új gabonarakar.

Kézzelfogható nagy haszna van különösen a kisgazdáinknak a gabonarakarokról, hogy terményeiket illendő árban értékesíthessék. Most Bacsótd váron letestült ily gabonarakar a Ferenc csatorna igazgatóságának támogatásával. A rakarba minden termelő behozhatja gabonáját, a honnan a társulat hajói viszik a budapesti közraktárba. A gazda akkor adja el, amikor akarja és ami fő olesó, 4—5%-os előleget kaphat gabonájára. A bűldvári közraktár főbb előnyei ezek: A termelő a kölcsönnyújtás által azon helyzetbe jut, hogy áruját akkor és úgy értékesítheti, amikor a piaci viszonyok arra nézve a legkedvezőbbek. Az

áru a budapesti piacon lévén, minden pillanatban kihasználhatja a piacnak áruját érdeklő előnyös változásait. A warrant által olyan árusítható dolog van kezében, mely bármikor értékesíthető. Minthogy a warranton az árut terhelő összes kiadások: mint szállítási költség, raktározási díjak stb., valamint az esetleg nyújtott kölcsön s ennek kamatai előjegyezve vannak, a gabonaszállítási tizlettel járó minden munka, gond és kiadás megtakarítható.

Acetylen-robbanás Bácsalmáson.

Bácsalmáson a napokban — mint levelezőnk írja — a Száhl József fele vendég-lőben, melyet ez idő szerint Schlinghaber József korcsmáros albérletben bir, este fél 7 órakor, midőn a korcsmáros a kifogyott kárbidót pótolni akarta s azt a tartályokba már el is helyezte, de mert azzal nem tudott kellőképp bántani, a kárbidó idő előtt fejlesztésnek indult s a szétterjedt gáz, mely a telep helyiséget egészen megtöltötte, lángra lobbant, a kis helyiséget s az acetylen késztlék nagyrészét összerombolta. Schlinghaber József korcsmárost, ennek Mária nevű nejét, Horváth Gyula főpincért és Győri Mária cselédet, kik a korcsmáros segítségére mentek, a lángok arcukat és szemüket összeégették.

Színház — Irodalom.**Műsor:**

Kedd: Sötét kamra.

Szerda: Lotti ezredesei.

Csütörtök: Három testőr.

Péntek: Svihákok (bérletszűnet).

Szombat: Subanc.

Vasárnap: Niobe (bérletszűnet).

*

„A zalameai bíró.“ Balla Kálmánnak hirtelen történt megbetegedése folytán a csütörtökre hirdett „Dolovai nábob leánya“ helyett, Calderonnak világhírű műve „A zalameai bíró“ lett előadva. Egy próbára ment e darab és mégis oly szépen, hogy egyike volt a legjobbknak. Közönség persze alig volt, mindazonáltal akik ott voltak, egy szép est kellemes emlékeivel hagyták el a színházat. Az est sikere oroszlan részben Peterdy Sándornak irható érdemeül. Pedro Crespo szerepében oly alakítást nyújtott, a minőben eddig, klasszikus daraboknál nem volt részünk. A jeles színész, aki multkoriban Guido Colonnát mesteri tökélyvel alakította, ma is brillirozott szerepében. Meleg közvetlenséggel, érzéssel és a nagy író intenciójának tökéletes átérését bizonyító természetességgel alakította a bíró szerepét. Különösen a II. felvonás bucsujelenetében és a leányrablás alkalmával csillogtatta szép tehetségét. A közönség lelkesen tüntetett a nagy tehetségtű színész mellett. Peterdy sikerében osztozott Tarján Irma (Izabel) elsősorban, kinek játéka kifogástalan volt. Gerőfi Ilonka kicsiny szerepét kedvesen kreálta. Nagy derűtliséget keltett Czákó Vilmos (Don Lope) kitűnő maszkjával. Szénássy György (Don Alvaro) ha nem hadart volna, ami ugy látszik szokása, jobban játszott volna. Kitűnő volt Tibanyi Miklós (Don Mendó) és Virágh Ferenc nagy derűtliséget okozva pompás mókáikkal. Vitez Róbert is (Juan) érzéssel játszott. Viola József, kinek nagyon csekély szerepe volt, darabos mozdulataival visszatevését szűlt.

„Vesztaszűzek.“ A pénteki premíer szokatlan jelenséget mutatott. Nem volt publikum, pedig operette ment. A nézőtér csak úgy kongott az ürességtől, páholy is alig volt vagy három elfoglalva. Pedig ha talán a darab szövege nem is, de a szép zene megérdemelte volna a legnagyobb pártolást. A darab gyönyörű előadásban került színre, Balla Kálmán ismét oly színpadot varázsolt

elénk, amilyent eddig nem láttunk. Az első felvonás gyönyörű háttérrel, a második pazar műtermével, a harmadik kifogástalan silszerű görög templomával igazi műélvezetet nyújtott. A jelmezek egytől egyig vadonatújok és nagyon szépek voltak. Valóban érthetetlen, hogy a derék igazgató mennyit fárad még a legcsekélyebb részletek kiemeléseivel is, csak-hogy a közönség kedvére járjon és még sem pártolja a publikum. Kiváncsiak vagyunk, meddig fog ez a sajnálatos állapot tartani? — A darab csakis zenei tekintetéből bir fontossággal, mert szövege bizony alaposan frivol. A szereplők azonban dicséretre legyen mondva, feltűnés nélkül siklottak át a kétes helyeken. Nagy sikere ismét Lévy Margitnak volt, bár hangja most az egyszer nem csengett oly tődén, mint máskor. Ennek valószínűleg az uralkodó influenza volt az oka. A nagyszámu bájos dalt kecsesen énekelte és különösen a II. felvonásban levő harmasban aratott sűrű tapsot Kantay Terézrel együtt. Lányi Edit egy fokkal sem mutatott haladást, ugylátszik csak a toalett képzési fő gondját! Nagyon bájos volt Pirogena szerepében Peterdy Etuska, aki meglepett tőde hangjával és ugylátszik a jövőben még sok sikere lehet. A többi szereplő is elsőrendű alakítást nyújtott.

„**Molnár és gyermeke**“. A Mind-szentek e hagyományos darabja ment vasárnap délután nagyszámu közönség előtt. Szép alakításokat nyújtottak: Tarján Irma (Mária), Tibanyi Miklós (Reinhold), Szénássy György (Konrád), Tibanyi Vilmos (Reimann), Gerófy Ilka (Margaretta) és Virágh Ferenc (sirásó).

„**Fifn**.“ Vasárnap este lett megismételve Schwimmer Aurél népszerű operettje. A szereposztás ugyanaz volt, mint a bemutatón. Lévy Margit fokozott mértékben ragyogtatta tehetségét és kedves játékával lelkes tapsokat aratott. A bájos szobrette, kiről ha első kritikánkban nem is szóltunk oly kedvezően mint jelenleg, ezidőszertint rászolgált a legnagyobb dicséretre és ezáltal a legkellemesebb csalódásban részesített úgy bennünket, valamint a közönséget. Eddigi alakításait összegezve határozottan állíthatjuk, hogy benne ismét elsőrendű erőt bir a jelenlegi társulat. Figyelmébe ajánljuk őt közönségünknek mert megérdemli, hogy a legnagyobb jóakarral támogassuk szereplését, illetőleg elismeréssel adózzunk kitérő játékának. Lányi Edit kissé szolidabban játszott mint multkoriban, de még mindig nem marad azon a határon belül, ahol tudni szeretnők őt. Nagyon kedves volt Radnay Zsuzska szobalány szerepében, ami azt bizonyítja, hogy e kevésbé kultivált genre-ban is éppen oly kedvel teszi meg kötelességét, mint a saját szerepkörében. Tibanyi Miklós, Áldory László, Czákó Vilmos, Szénássy György, Kmetty, valamennyien hozzájárultak szép játékkal ahhoz, hogy az előadást elsőrangúvá emeljék. Dicséret illeti Kubesch karmestert, kinek dirigálása mellett a zenekar a legprécizebben működött. Zajos taps kísérte a kake walket ismét, valamint a II. felvonás fináléjában a kar egyöntetű szép énekét.

† Fadrusz János.

Fadrusz János meghalt és halálával sötét gyászba borult a magyar művészet. Verejtékes küzdelmeknek, mámorító diadalokkal váltakozó élete delén szólította magához az Ur, hogy ő, ki az Örökkévalóság számára dolgozott, végre nyugalmat lellessen a

megsemmistlésben. A hideg érc, az érzéketlen kötőmög s a miatázó sárral dolgozó művészet fejedelme volt s most hideg, érzéketlen porhüvely mellett rémes látományként káprázik elénk a gyarló emberi végzet tragediaja, melynek utolsó nagy jelenete a megsemmistlés, az enyészet, amidőn a teremtő zseni elég saját emésztő lángjába.

Az egész magyar társadalom kivétel nélkül a legőszintebb, mélységes fájdalommal gyászolja az ő halálát és annyi magas röptű reménység pusztulását.

Első sikerét 1892. évben aratta, midőn a műcsarnok téli kiállításán elnyerte a társulati nagy díját „Krisztus a feszületen“ című művével. Ez volt a kezdet. Az első siker szárnyakat adott őseréjű talentumának és innen kezdve egyik diadalát a másik után aratta.

Elsőször a koronázási emléket készíti el szülővárosa részére s mindvégig azt az alkotását szerette legjobban összes művei között. A márványból faragott csoportozat főalakja Mária Terézia királynét ábrázolja abban a pillanatban, midőn a hű magyar urak életüket és vértüket ajánlják fel védelmükre. Vitam et sanquinem pro Rege Nostri. A királynő pompás spanyol méneen ül magyar díszruhában. Büszke, szép fején a magyar szent korona, parányi kis kezében a királyi kormánypálca. Mindkét oldalán szeretetteljes tisztelettel egy-egy magyar ur áll. A királynő arcáról bűbajos szépség, nőies báj és fenség sugárzik le, míg a mellékalakok szivből jövő hódolatot árasztanak.

Legfényesebb diadalát azonban a kolozsvári Mátyás emlékekkel aratta. Ez a vár-építményszerű talapzaton álló lovasszobor a magyar szobrászművészet legtükéletesebb remeke és a nagy reneszánsz király legméltóbb emléke. Tökéletes e műve, mert a nagy király legendás alakja, valamint győztes hadseregének hősei, kik a fejedelem hatalmas alakját körülveszik, valóban azt az örök ideált örökítik meg, melyet a krónikások és hegedősök hagytak ránk szent hagyományképen.

Fadrusz János korán, szinte tragikus módon költözött el a nagyjaink Pantheonjába. Azt hittük, hogy még örömmel kell neki nyujtanunk a babért azért a dicsőségért, amelylyel ő ajándékozta meg nemzetét és ime, csak könnyel, csak fájdalommal, csak hű emlékezettel áldozhatunk neki ezután. A legnagyobb magyar képfaragó élete csupán hosszabb valamivel, de mindenben hasonlatos a legnagyobb lírikus életéhez. Meteor módjára tűntek fel mind a ketten a nép mistikus öléből, abból a szürke érdekelt tömegéből, amelynek méhében a salak között mindig forr a nemes érc, amely nem tudni hogyan, mikor és miért kiszámíthatlan szeszélye szerint szűli a legnagyobb, legnemesebb életeteket.

A sors sanyaru iskoláját járták mind a ketten és nagy osztály jutott mindkettőjüknél a nyomoruságból. A poéta huszonhat éves volt, amikor eltűnt a szabadság forogatójában, meghalni nem látta senki, szemét nem fogta szerető kéz örök álmra. A művész szerencsésebb és szerencsétlenebb egyben. Tovább élt két évtizeddel költő testvérénél, de nem hallhatott meg egy szempillantás alatt, gyilkos kór örölte meg életét lassan, fájdalmasan kellett elbucszni a földtől, hol még annyi szép, annyi nagy, annyi magasztos dolgot szánt magának.

Fadrusz János a nagy képfaragó immár a multé, a történelem, ép úgy mint magyar

lélekben édes testvére Petőfi Sándor. Erősebb, büszkébb, keményebb magyar János vitéz költőjének halála óta nem volt még Fadrusz Jánosnál, aki Mátyást, a legnagyobb, a magyar népnek mai napig legkedvesebb királyát támasztotta életre. Az a szobor, mely háttal a kolozsvári Zsigmond templom déli falának támaszkodik, a magyar gózius egyik legnagyobb dicsősége, oly örökéletű alkotás, mint Katona „Bánk bánja“, Kölcsey „Himnusza“, Vörösmarty „Szózata“, Madách „Ember tragediaja“ és Arany János „Balladai“.

A művészek közül csak még az elhunyt Munkácsy Mihály és a még élő Zichy Mihály tudott olyan közel férni, tudott úgy összeolvadni, mint Fadrusz János.

Rövid volt az élete, de rövid élete alatt is tudott szerezni magának örök dicsőséget és tudott nekünk lánglelkéből hagyni, nem annyit ugyan, amennyit telhetetlenségünk kíván, de annyit igen, hogy a magyar szellem története nevét el ne felejthesse soha. Kivittük őt nagyjaink közé olyan pompával, olyan fájdalommal, aminőre nagyságával érdemessé tette magát. Megmutattuk nem neki, ő minden földi hiúságot balandósága köntőseivel levetkőzött magáról, — de magunknak, hogy mennyire szerettük őt és hogy kora elköltözésével mily mély sebet ütött a szivünkön.

Aldás és dicsőség leng emléken.

HIRDETÉSEK.

Melcher Nándor káposztavágó az idén is a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. Lakása bajai-út, Virter-féle ház. Jelentkezéseket elfogad továbbá **Miklósi Vilmos** vendéglős, Hameder-féle ház, az óvónőképző átellenében.

Ajánlkozás.

Egy intelligens uri nő ajánlkozik szerény feltételek mellett **házvezető** vagy **kulcsárnői** állásra. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

3—2

4539. szám

1903.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Bácsvaskut és Rigyica községeket magában foglaló Gara község székhelylyel a körállatorvosi állás ürese-désbe jövén, ezen állásra ezennel pályázatot hirdetek. Felhivom ennél fogva a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen és pedig működési, születési és erkölcsi bizonyítvánnyal is felszerelt kérvényeket hozzám f. évi december hó 20-ig annál inkább terjesszék be, mert a később érkező kérvények tekintetbe nem vétetnek.

A körállatorvos javadalmazása 1200 korona és szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Baja, 1903. október 23.

Vojnits Máté,
főszolgabíró.

4132. sz. 1903.

Hirdetmény.

Alulírott erdőhivatal részéről köz-
hírré tétetik, hogy a bezdáni, doroszlói
és palánkai m. kir. erdőgondnokságok
kerületeihez tartozó erdőben 1903. évi
december hó 1-től 1904. évi március hó
31-ig terjedő időtartamra a **téli le-
geltetési jogok** az apatini m. kir.
erdőhivatal irodájában **1903. évi no-
vember hó 17-én délelőtti 9
órákor** megtartandó zárt írásbeli aján-
latok tárgyalásával egybekötött nyil-
vános szóbeli árverésen bérbeadni
fognak.

Az árverési és szerződési feltéte-
lek előlegesen is az alulírt erdőhivatal
és az illető erdőgondnokságoknál a szo-
kásos hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Apatin, 1903. október hó 29-én.

M. kir. erdőhivatal.

5655. szám.

kig. 1903.

Hirdetés.

Közhírré tétetik, hogy: a) a köz-
ség három országos vásárján, b) a köz-
ség hetenként kedden és szombton tar-
tandó hetivásárján az 1904. évben gya-
korlandó helypénzszedési jog a **folyó
1903. évi november hó 21-ik
napján, szombaton**, a községi bíró
hivatalos helyiségében megtartandó nyil-
vános szóbeli árverésen a legtöbbet
ígérőnek bérbe fog adatni.

Miről bérteni szándékozik azzal
értesítetnek, hogy az árverés megkez-
dése előtt 160, illetve 100 korona ösz-
szeget kötelesek óvadékként az árverelő
bizottságnak letenni és hogy a vonat-
kozó feltételek a községi jegyzői iro-
dában a hivatalos órák alatt bármikor
betekintethetők.

Obeccsén, 1903. október hó 28-án.

Mihály Sándor, Beisli Sándor,
jegyző. 3—1 bíró.

2747. szám.

1903.

Pályázati hirdetmény.

Bodrogmonostorszeg községben meg-
üresedett rendőrvetési állásra pályázat
hirdetetik.

Folyamodóknak igazolni kell, hogy:

1. a 60 éves életkort el nem érték,
2. kifogástalan előéletűek,
3. védkötelezettségnek megfeleltek,
4. magyar honpolgárok,
5. teljesen egészségesek,
6. írás, olvasás és az itt divó
sokac nyelvben jártasak.

Javadalmazása évi 700 korona
készpénz fizetés utólagos havi részle-
tekben.

A megválasztott a felszerelést a
községtől kapja, a ruházatot sajátjából
tartozik beszerezni.

Folyamodók kérvényeiket a község
előjáróságánál **folyó évi december
hó 1-ig** nyújtják be.

B.-Monostorszeg, 1903. október 28.

Alföldy Géza, Kovács Ádám,
jegyző. 2—1 bíró.**Közös háztartásra**

szeretne lépni magányos, megnyerő kül-
sejű úriember, kizárólag szép alaku és
termetű, szolid előéletű, házias, függet-
len nővel. Nyugdíjjal, vagy egyéb kis
jövedelemmel rendelkezők előnyben ré-
szesülnek. Levélileg többet. — Cím a
kiadóban megtudható. 2—1

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű egy
helybeli mint vidéki közönség becses
tudomására hozni, hogy **folyó évi
november hó 1-én** a „Tevéhez“
címzett vendégfogadómát saját házába,
az ujonan berendezett és

„Fehér hajóhoz“

címzett fogadóba helyezem át.

Amidőn ezt a nagyérdemű közön-
ség becses tudomására hozom, biztosí-
tom, hogy főtörökvésem mint eddig is
oda irányítom, hogy a nagybecsült
tisztelet vendégeimet minden tekintetben
kielégítem.

Magamat a nagyérdemű közönség
becses figyelmébe ajánlva, maradtam
Ujvidéken, 1903. október havában

teljes tisztelettel

Dimitrijevič Szleván,

3—2

vendégfogadós.

3676. szám

1903.

Pályázati hirdetmény.

Baracska községben leköszönés
folytán megüresedett és negyedévi utó-
lagos részletekben folyósítandó 200 ko-
rona készpénzfizetéssel, valamint minden
szülés után felek részéről 1 kor. 20 fil-
lérben megállapított díjazással javadal-
mazott községi szülésznői állásra pályá-
zatot nyitok.

Kellően felszerelt kérvények **folyó
évi november hó 25-ig** terjesztendők
hozzám.

Baja, 1903. október 24.

Vojnits Máté,
főszolgabíró.**Hirdetmény.**

A hódsági főszolgabírói hivatalnál
egy a végrehajtási teendőben teljesen
jártas egyén mint napidíjas alkalma-
zást nyer.

Fizetése belfoglalkozásnál napi 6
korona, külfoglalkozásnál napi 8 korona.

Külfoglalkozásnál a tényleges fu-
varköltséget is megtérítem.

Használhatóság esetére az illetőnek
az állást legkevesebb két óra biztosítom.

Levélbeli ajánlatokat **folyó évi
november hó 9-éig** fogadok el.

Igazolandó kor és nyelvismeret. Az
állás azonnal elfoglalandó.

Hódságon, 1903. október hó 30-án.

Szemző Károly,

2—1

főszolgabíró.

4284. szám.

k. t. 1903.

Árlejtési hirdetmény.

A zombori kir. ügyészség közhírré teszi,
hogy a felügyelete alatt álló zombori kir.
törvényszéki fogházban elhelyezett letartóztá-
tottak 1904. évi, esetleg 1904—1907. évi
élelmezésének úgy az apatini, hódsági és
bácskurai kir. járásbírói fogházakban el-
helyezett letartóztatottak 1904. évi, esetleg
1904—1907. évi élelmezésének együttes biz-
tosítása tárgyában **1903. évi november
hó 5-én délután 3 órákor** a kir.
ügyészség hivatalos helyiségében zárt írásbeli
ajánlatokkal egybekötött árlejtés tartatik.

Bánatpénz 2000 korona.

Kikiáltási ár egy főtt adagra 22 fillér,
56 dkgr. kenyérré 10 fillér, együtt 32 fillér.
Az árlejtési feltételek a hivatalos órák
alatt a kir. ügyészségnél megtekinthetők.

Felhívtnak vállalkozni óhajtok, hogy
a szabályszerűen felszerelt, bélyegzett és bán-
atpénzzel vagy megfelelő értékű állami ér-
tékpapirokkal, vagy szintén megfelelő értékű
az állam által kamatbiztosított értékpapirok-
kal ellátott zárt írásbeli ajánlatukat 1903. évi
november hó 5-én d. u. 3 óráig a zombori
kir. ügyészségnél nyújtják be, illetve a szó-
beli árlejtésnél személyesen vagy meghatal-
mazottaik által képviselve jelenjenek meg.
Zombor, 1903. október 25-én.

Kerekes János,

3—3

kir. ügyész.

6132. sz.

tkvi 1903.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék, mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Tuczakovits
Dusan zombori lakos végrehajtónak Sar-
csanszki Dása zombori lakos végrehajtást szen-
vedő elleni 31 korona 30 fillér tőkekövetelés
és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zom-
bori kir. törvényszék területén lévő s Zombor-
ban fekvő, a zombori 3715 számú betétben
Sarcanszki Dása (kinek neje Terzits Ruzsa)
tulajdonul bejegyzett s A. I. 1—4. sorszámgig
foglalt 13265/1., 13265/2., 13266 és 13267.
hr. számú részletekből álló 1 hold 911 □ öles
jóságtestre 579 koronában, az A. II. 1—3.
és 5., 13268., 13269/1., 13273/1—a. és
13274/1. hr. számú 818 □ öles jóságtestre
127 koronában, az A. III. 1—2. sorszámgig
foglalt 13538/1. és 13539/1. hr. számú 1086
□ öles jóságtestre 293 koronában, az A. IV.
1—2. sorszám alatt foglalt 13538/2. és 13539/2.
hr. számú 1086 □ öles jóságtestre 82 koro-
nában, az A. V. 1—2. sorszám alatt foglalt
13538/3. és 13539/3. hr. számú 1 hold 563
□ öles jóságtestre 165 koronában, az A. VI.
1—2. sorszám alatt foglalt 14296 és 14297.
hr. számú 806 □ öles jóságtestre 355 koro-
nában és végül az A. VII. 1—5. sorszámgig fog-
lalt 13269/2., 13270., 13271/1—a., 13272/1—a
és 13273/1—b/1. hr. számú 646 □ öles jő-
ságtestre 300 koronában megállapított kikiál-
tási árban az árverést elrendelte és hogy a
fennebb megjelölt ingatlanok az **1903. évi
november hó 5-ik napján délután 3 órákor**
a kir. törvényszék árverési helyiségében meg-
tartandó nyilvános árverésen a megállapított
kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az in-
gatlankok becsárának 10%-át készpénzben,
vagy az 1881. LX. törvények 42. §-ában
jelzett árfolyammal számított és az 1881.
évi november hó 1-én 3333. szám alatt
kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8.
§-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a
kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX.
t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a
bírósnál előleges elhelyezéséről kiállított szá-
bályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zomborban, 1903. augusztus hó 17-én.

A zombori kir. tszék mint telekkönyvi
hatóság.**Radány Péter,**

kir. tszéki bíró.